

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI / ZASTUPNIČKI DOM
DOM NARODA**

**Zajednička komisija za odbranu i sigurnost BiH
Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost BiH**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
ДОМ НАРОДА**

Зажедничка комисија за одбрану и безбједност БиХ

Број/Број: 03/1-50-1-9-11 /07
Сарајево/Sarajevo, 11. 12. 2007. године

- Члановима Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ

**ПРЕДМЕТ: Извјештај о посјети Штабу НАТО-а у Бриселу и Главној војној команди
NATO SHAPE у Монсу , веза акт број: 01,02,03-05-392/07**

У периоду од 11. до 14. новембра 2007. године Заједничка комисија за одбрану и безбједност БиХ (у даљем тексту: Заједничка комисија) посјетила је Штаб НАТО-а у Бриселу и Главну војну команду NATO SHAPE у Монсу. У делегацију Заједничке комисије били су: Бранко Зрно - председавајући, Шефик Џаферовић и Слободан Шараба - замјеници председавајућег, Драго Калабић, Винко Зорић, Адем Хускић, Јозо Крижановић, Мирко Околић, Душанка Мајкић и Хазим Ранчић - чланови, Драгица Хинић - секретар, и Жељко Грубешкић - стручни савјетник.

Са делегацијом је путовала и госпођица Лејла Хаџихасановић - Штаб НАТО-а у БиХ. Посјета Штабу НАТО-а у Бриселу реализована је уз подршку Штаба НАТО-а Брисел – Сектор за јавну дипломатију.

12. новембар

Делегација Заједничке комисије посјетила је Штаб НАТО-а у Бриселу и разговарала са његовим представницима.

- Делегацију Заједничке комисије, по доласку у Штаб НАТО-а у Бриселу, поздравио је Michel Duraу - старији координатор за Западни Балкан из Сектора јавне дипломатије.

Господин Duraу говорио је о теми: „Актуелни политички планови НАТО-а“

У свом излагању господин Duraу је нагласио да је мото актуелне политике НАТО-а партнерство. Осврнуо се на активности НАТО-а до 11. 09. 2001. године и након тог периода. Посебно је говорио о:

- активностима трупa НАТО-а на Косову и у Авганистану,
- активностима НАТО-а у борби против тероризма,
- значају Вашингтонског споразума,
- односима НАТО-а са Русијом, Украјином и земљама Медитерана,
- односима НАТО-а и Европске уније,
- трансформацији концепта безбједности,
- разлици НАТО-а и ЕУ у погледу рјешења кризе у Ираку,

- очекивањима од Самита НАТО-а 2008. године у Букурешту.

Erik Sandahl, из Сектора операција НАТО-а, говорио је о теми: „Актуелне операције НАТО-а са фокусом на заједничке операције на подручју Западног Балкана“.

У својој презентацији осврнуо се на низ питања у вези са стањем на Западном Балкану. Навео је да је био судионик догађаја у БиХ у периоду од 1992. до 1995. године (боравио је са контингентом француских снага у БиХ), те се у свом излагању осврнуо на следеће:

- УН и мандати снага НАТО-а и могуће последице на терену,
- Мисија НАТО-а у БиХ од почетка 1996. до данас, ИФОР, СФОР и ЕУФОР снаге и мисије (нагласио је да је „плаћена висока цијена са којом се нико не би требало играти“),
- конкретне војне мјере за супротстављање међународном тероризму,
- оружје за масовно уништење и контрола над постројењима за његову производњу,
- стратешки приоритети НАТО-а (колективна безбједност, одбрана од тероризма, превенција конфликта, операције у кризним ситуацијама),
- задаци НАТО-а у БиХ (подршка реформи одбране, подршка ИСТУ, сарадња са снагама ЕУФОР-а),
- припрема НАТО-а за Самит НАТО-а у Букурешту,
- статус снага НАТО-а на Косову,
- позиција Русије и Косово,
- улога и задаци снага НАТО-а у обучавању владиних снага у Ираку.

Alicia Ambos, из Сектора за безбједносну политику и политичке послове, говорила је о улози НАТО-а у борби против тероризма.

У свом излагању посебно се осврнула на концепт НАТО-а у борби против тероризма. У тој области основни задаци огледају се у:

- заштити цивилног становништва,
- заштити комуникација и граница,
- сарадњи НАТО-а са међународним организацијама и Комитетом УН-а за борбу против тероризма,
- сарадњи и размјени информација НАТО-а са ЕУ (војни и цивилни аспекти сарадње),
- сарадњи обавјештајне заједнице НАТО-а у размјени информација након Самита НАТО-а у Истанбулу 2004. године,
- НАТО-овој заштити неба,
- улози батаљона НАТО-а за заштиту од дејства нуклеарног оружја,
- градњи повјерења и мјере за градњу повјерења,
- сарадњи са Русијом и земљама Медитерана у борби против тероризма (Мароко, Тунис, Јордан),
- безбједносном споразуму НАТО-а са Катаром у борби против тероризма.

Monique Tuffelli- Pierre, шеф Сектора за сарадњу, поздравила је чланове Заједничке комисије у име генералног секретара НАТО-а. У свом кратком обраћању изразила је задовољство приступањем Босне и Херцеговине Програму „Партнерство за мир“. Апеловала је на потребу ангажовања свих бх. политичких субјеката на превазилажењу садашње ситуације у БиХ.

Gabriele Gascone из Директората евроатланског партнерства, Сектор безбједносна политика и политички послови, говорио је о теми: „НАТО и Западни Балкан и европска сарадња и ПфП“.

У свом излагању посебно је нагласио циљеве Програма „Партнерство за мир“. Примарни циљ тог програма је интеграција. Осврнуо се на реализацију актуелних програма у земљама кандидатима (Албанија, Хрватска и Македонија), те земљама које су приступиле реализацији Програма ПфП (БиХ, Србија и Црна Гора).

Реформе и интероперабилност мото су свих програма које НАТО нуди. При томе су механизми за реализацију реформи семинари, радионице и размјена искустава. Безбједносни споразум који је БиХ потписала са НАТО-ом отвара бројне могућности. Стога је неопходна његова што хитнија имплементација. Обавезе се морају испуњавати јер је ПфП мост за могуће учешће у реализацији бројних програма које НАТО нуди. Политичка воља, уз јасно постављене одбрамбене и безбједносне циљеве, омогућују остварење и краткорочних и дугорочних циљева.

Програми чија се реализација очекује траже сарадњу, стабилно безбједносно окружење и интеграцију.

Програми дјеловања у кризним ситуацијама су нужност времена.

Када је у питању БиХ, господин Gascone посебно је апеловао на потребу институционалног јачања интерресорне сарадње. Реализација програма у БиХ тећи ће отежано и споро ако не буде те сарадње. Позвао је чланове Заједничке комисије да учине све што могу да се стање у том сегменту поправи и да се јасно прецизирају обавезе свих министарстава и институција које су укључене у реализацију програма НАТО-а.

Рок Косирник, из Сектора за одбрамбену политику и планирање, говорио је о теми: „НАТО и реформа одбране у БиХ“.

У свом излагању конкретно се осврнуо на босанскохерцеговачке прилике и реализовање активности са НАТО-ом. Истакао је резултате посјете Тима НАТО-а Босни и Херцеговини у септембру 2007. године. Истакао је да у децембру слиједи разговор представника БиХ са представницима 26 земаља НАТО-а. НАТО брину проблеми трансфера имовине, структура буџета за одбрану којом се преко 80% средстава троши за персонал. НАТО брине и проблем рјешавања вишка локација и чињеница да је дневно око 10% војних снага ангажовано на обезбјеђивању објеката, што је јединствен случај у свијету.

Господин Косирник осврнуо се и на конкретне проблеме у реализацији ПАРП програма, чије су могућности велике. Међутим, садашњи темпо рада мора бити бржи и захтијева хитно рјешавање проблема који се понављају и за које, поред изражене воље, морају постојати резултати.

Oystein Bo, замјеник шефа Сталне норвешке мисије при НАТО-у, говорио је о активностима Мисије Краљевине Норвешке при НАТО-у. Чињеница је да је Амбасада Краљевине Норвешке у БиХ контакт амбасада наше земље са НАТО-ом, обавезује Норвешку да помогне БиХ, што она и чини, а бх. власти треба да одреде потребе и циљеве. Норвешка са симпатијама гледа на сваки успјех у БиХ. Реформу сектора одбране и безбједности у једној временској фази сматра успјешном, али треба ићи даље и садашње стање превазићи компромисом и брзим рјешењима прихватљивим за све.

Састанак са Николом Радовановићем, амбасадором Босне и Херцеговине у Краљевини Белгији и Мисији БиХ при НАТО-у.

Никола Радовановић упознао је чланове Заједничке комисије са активностима Мисије БиХ при НАТО-у. У свом излагању осврнуо се на стање у Мисији и проблеме који прате рад Мисије. Уз остало, истакао је следеће:

- у НАТО-у генерално егзистира врло позитивна перцепција приступања БиХ Програму ПфП,

- програми ПАРП и ИПП успјешно се реализују и прва фаза процјена је завршена,
- формирана су бх. координациона тијела за сарадњу са адекватним комитетима НАТО-а,
- НАТО изузетно цијени рад Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ у активностима парламентарног надзора сектора одбране и безбједности,
- није добро што се позиција БиХ у НАТО-у посматра само кроз позицију Оружаних снага БиХ,
- структура учесника из БиХ на бројним семинарима и радионицама које организује НАТО није још увијек прихватљива за НАТО, јер су више него што би требало заступљени војни у односу на цивилне представнике. Овај однос треба измијенити у наредном периоду,
- БиХ још увијек не учествује у операцијама НАТО-а, а и ова активност се очекује врло брзо,
- званичници НАТО-а забринути су због чињенице да БиХ не шаље своје представнике у Мисију НАТО-а у Бриселу и Одјел за партнерску сарадњу РСС – SHAPE Монс. Ово питање треба рјешити у што краћем времену,
- у Мисији БиХ при НАТО-у раде само амбасадор и војнополитички савјетник, што није довољно да се одговори на све бројније обавезе. Разлог недовољне попуњености Мисије људством и РСС SHAPE у Монсу је, по објашњењу надлежних министарстава из БиХ, још увијек неизвршена безбједносна провјера за кандидате који су аплицирали за постојеће позиције. Амбасадор и војнополитички савјетник у Мисији чекају већ пет мјесеци завршетак процедуре безбједносне провјере и издавање адекватне потврде (сертификата) за приступ тајним подацима. Због чињенице да није урађена безбједносна провјера и да им није издат сертификат за приступ тајним подацима, не добијају позиве за важне састанке које организује НАТО.
- МИПБиХ треба што прије у својој структури да попуни Одсјек за НАТО, што би створило услове за унапређење функционалне и интерресорне везе међу министарствима, а самим тим наступ према НАТО-у био би озбиљнији и свеобухватнији.

13. новембар

Чланови Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ посјетили су Главну војну команду НАТО – SHAPE у Монсу.

Бригадни генерал Athanasios Panagiotopoulos, помоћник начелника Штаба Главне војне команде НАТО-а, био је домаћин члановима Заједничке комисије у Монсу.

Са својим сарадницима одржао је презентацију о теми: „Актуелне војне операције НАТО-а“. Презентација је обухватила:

- актуелну ситуацију операција НАТО-а са војном структуром НАТО-а, позицијама и структурама команди НАТО-а у свијету,
- актуелне операције НАТО-а у БиХ, на Косову, у Авганистану и Медитерану.

Излагање је обухватило и проблематику координације мисија НАТО-а и ЕУФОР-а у БиХ, основе трансформације НАТО-а, кризне операције, односе НАТО-а са Русијом и Украјином.

Након уводног излагања чланови Заједничке комисије разговарали су о овој проблематици са пуковником Haraldom Borstom, вођом Тима операција НАТО-а на Балкану, пуковником Jeffom Salterom, из Сектора војних операција, пуковником Jornom Niemannom, директором Центра за међународну координацију, и господином Stefanom Oenningom, специјалним савјетником у Војној команди НАТО-а. Они су одговарали на питања чланова Заједничке комисије.

Присутни високи представници НАТО-а на крају разговора поручили су бх. званичницима да што прије пошаљу своје представнике у Главну војну команду НАТО-а, с обзиром да их сви релевантни субјекти у Монсу чекају са нестрпљењем и жељом да помогну.

Током посјете **Одјелу за партнерску сарадњу ПЦЦ у Монсу**, пуковници Voirel Berea и Иван Анић, са сарадницима, презентовали су рад Одјела за партнерску кооперацију НАТО-а. У Одјелу је презентован актуелни тренутак у земљама које су приступиле Програму „Партнерство за мир“. Тренутно 23 земље реализују бројне програме кроз ПфП, седам земаља реализују програм „Медитерански дијалог“, а шест земаља програм „Истанбулске иницијативе“.

Посебно се разговарало о планирању у кризним ситуацијама, приступу безбједносним информацијама, војној сарадњи и мишљењу НАТО-а о реализовању актуелних програма ПАРП и ИПП у Босни и Херцеговини. Генерално је дата позитивна оцјена активностима које предузимају бх. власти и структуре које су укључене у реализацију актуелних програма, са јасном поруком да БиХ што прије треба да посаше своје официре у ПЦЦ у Монсу. Бројни послови и обавезе БиХ као чланице ПфП-а то траже ургентно. Челни људи ПЦЦ-а у Монсу великодушно и са спремношћу да помогну БиХ чекају бх. официре, порука је из Монса.

ЗАКЉУЧЦИ:

1. Поруке представника НАТО-а бх. властима врло су јасне, посебно у дјелу који се односи на потребу хитног слања бх. представника у Мисију БиХ при НАТО-у, НАТО Главну војну команду и Одјел за партнерску сарадњу - ПЦЦ.
2. Заједничка комисија за одбрану и безбједност БиХ, путем ове информације, информисаће Министарство одбране БиХ, Министарство иностраних послова БиХ, Министарство безбједности БиХ и Државну међуресорну комисију за сарадњу са НАТО-ом о обављеној посјети а посебно о садржају разговора за амбасадором Николом Радовановићем. У оквиру својих надлежности Комисија ће затражити ургентно рјешавање проблема везаних за попуну Мисије БиХ при НАТО-у и спровођење безбједносне провјере, те издавања потребних сертификата особљу Мисије.

Предсједавајући
Заједничке комисије
Бранко Зрно